

REDAȚIA:

și
ADMINISTRAȚIA:
Batthyányi utca Nr. 2Art coli și corespun-
dente pentru pu-
blicare se trimit re-
dacțiunii.Concurs, inserțiuni
precum și taxele de
abonament se trimit
Administrațiunii ti-
pografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI:
PENTRUAUSTRO-UNGARIA:
Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂTATE:
Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franci.Telefon pentru oraș și
comitat Nr. 266.

Nr. 6199/1909.

Circular

*cătră toate oficiile protoprezbiterale și parohiale
din eparhia Aradului.*

Pentru creșterea și instruirea copiilor orbi există în Budapesta un institut de stat numit: »A vakok budapesti országos kir. nevelő és tanintézet (VII. István ut 95). În acest institut se cresc și se instruiază gratuit copiii orbi în etate de 5—14 ani, cari nu au alt defect trupesc ori sufletesc. În acest timp copiii respectivi nu numai, că sunt instruiți în cunoștințele școlii elementare, dar se deprind în diferite ramuri de industrie (facerea de perii, pregătirea de ciorapi cu mașina, împletirea de corfe și scaune și acordarea pianelor), astfel, încât ei sunt în stare a-și câștiga cu ușurință, prin munca proprie, pâinea lor de toate zilele.

Poftim deci, preoțimea și învățătorimea noastră să îndemne pe acei credincioși ai noștri, cari din nefericire ar avea copii orbi, ca să-și deie acei copii spre creștere în institutul suspomenit. Cererile pentru primire în institut, pe lângă atestat de paupertate, sunt scutite de timbru. Informațiuni mai amănunțite se pot cere direct dela direcțiunea institutului, care, la cerere, îi trimite orișicui regulamentul intern al institutului, precum și blanchetele de primire.

Arad, la 11/24 septembrie 1909.

Ioan I. Papp m. p.,
Episcop.

Lupta de existență.

Suntem îndrumați a ne câștiga întru sudoarea feței noastre pâinea de toate zilele. În aceasta lucrare întimpinăm greutăți și greutățile acestea întăritează la suprimarea greutăților cu forța brutală, iată așa să naște lupta de existență în care forța suprimă dreptul.

Ce ar fi dacă soarta omenimei ar fi încredințată forței? Tot aceea ce vedem în lumea animalelor. Cel mai tare ar înghiți pe cel mai slab. Aici ar degenera și viața omului dacă viața ar fi chestiune de forță fizică.

Materialismul este un grad al acestei degenerări, el este un element distrugător, care dripește tot ce-i stă în cale, tot sentimentul nobil și toate relațiunile de drept și dreptate. Pentru materialism nu există altă țintă decât eul propriu, căruia să subordonează totul și toate.

În materialismul acesta însă nu este viața trainică pentru că el mistue tot ce este în jurul său și apoi să mistue pe sine însuși.

O privire în procesul vieții de toate zilele ne lămurește dezastrele acestei lupte de existență. Cum părăsiții trăesc din sucii trunchiului sănătos, și să răstogolește om peste om pentru întâietate.

În măsura în care a slăbit educațiunea religioasă morală s'a înăspriț lupta de existență, pentru că a devenit dominant principiul materialismului distructiv. Iată de ce privim cu îngrijire la chestia catehizării.

Școala nu este numai o instituțiune de învățământ ci și de educațiune, dreptaceea învățământul religios trebuie să ocupe locul în scopul final al școlii, educațiunea religioasă morală. Dreptul de a învăța religioasă este incontestabil al bisericii. În Germania, prin congresele ținute astă vară, au căzut de acord protestanții cu romano-catolicii pentru prefacerea școlilor în școli cu caracter pronunțat confesional și romano-catolicii germani și-au oferit tot sprijinul coreligionarilor poloni în lupta pentru catehizarea în limba maternă și în școlile polone.

Învățământul confesional este chemat să dispună tinerele mlădițe spre religiozitate și prin o educațiune religioasă morală conștientă, să producă în suflete armonia în gândiri și simțiri. Unde este armonie în gândire și simțire acolo este și progres pacinic, civilizațiunea adevărată, ce dă putere de viață trainică popoarelor.

Doar Mântuitorul Hristos ce a făcut? A scos principiul imoralității din lupta de existență și l'a înlocuit cu principiul moralității. Așa și-a pierdut lupta de existență caracterul agresiv al forței ma-

jore și și-a luat caracterul armoniei, cu alte cuvinte s'a prefăcut în muncă cinstită. În acest proces al muncii cinstite nu să nimicesc reciproc forțele ci să întregesc unele pe altele, devin o comună forță productivă.

Vreți armonie în parohiile voastre? dați creștere religioasă parohienilor vostri. Vreți bunăstare? faceți tot aceea. Vreți independență? mai presus de toate să faceți acel lucru, pentru că unde este sentiment religios, acolo este și pace și muncă cinstită și tăria convingerei.

Al nostru este rolul apostolesc de a nobilita lupta de existență și a o preface în laboratorul muncii cinstite prin cultivarea armonică a sufletelor, — împăcarea cu sine și cu soarta ce i-s'a dat de a trăi o viață trudită, dar cinstită în legea strămoșască.

Cine ce va sămăna aceea va și secera.

Partea educativă și instructivă a obiectelor de învățământ sau când educăm și instruiăm?

de

Ioan Crișianu.

— Urmare și fine. —

Importanța limbii (materne) în școală încă e cunoscută fiecăruia dintre noi, de aceea asupra ei îndetail nici nu mai inzist.

Ceeace voesc să constat aci este, că și învățământul limbei materne își face începutul prin învățământul intuitiv în conformitate cu planul și materia aranjată după clase.

Judecând după natura obiectului ca atare, am zice, că prin limbă tindem dela început, spre instrucțiune (proprie) cum se explică.

În faptă însă nu e tocmai așa fiindcă chiar pentru anul prim și în locul întâiu materialul este distribuit, după exigențele pedagogice astfel: dedarea sau îndatinarea copiilor la ordine, curaj și activitate în direcția indicată și numai mai târziu vine, ca elevul să-și îndrepteze atențiunea spre școală și obiectele dintr'ansa pentru a-le intui și scl.

Ce observăm aici?... Observăm aceea, că și la acest obiect pro primo, din motivele aduse la disciplina precedentă — începutul îl facem prin educațiune pentru că prin materia de inv. îi atingem simțul de iubirea și respectarea ordinii și a curajului.

De sine înțeles, că mai târziu — elementul instrucțiunii în aceasta materie preponderează.

Locul al treilea îl ocupă aritmetica.

Iată un obiect în care instrucțiunea se validează mai puternic decât la oricare obiect de inv. deoarece prin aritmetică se desvoaltă în mod excepțional inteligența copilului: facultatea atentivă, apercceptivă, memoria și judecata.

Aici copilul în continuu are să lucreze cu cantități, cari prin diferitele operațiuni — aflate numai prin istețime și înțelegere — au să cuadreze până la cătățimea cea mai neînsemnată.

Acest adevăr stă și față de geometrie cu adausul, că aceasta operează nu numai cu numeri și cantități de timp, ci și de spațiu.

În urmarea acestor concluziuni și rezultate sigure, nu întârzie a se manifesta și partea educativă a științei matematice intrucât elevul prin atari operațiuni corecte și infailibile — se deprinde la punctualitate și regularitate: un potrivit mijloc pentru promovarea sentimentului său moral.

Prin urmare la matematică pe planul întâiu stă elementul instructiv, căci influințează direct și în mod permanent asupra inteligenței sau judecării elevului — apoi cel educativ.

Geografia e considerată ca centrul de concentrațiune pentru cunoștințele reale. Motivul pentru care se propune ea în școala poporală e cel practic.

Acest studiu asemenea desvoaltă atențiunea, prin o predare atrăgătoare, memoria, prin recitare logică deșteaptă fantazia și poleiește judecata elevului.

Ergo, la prima vedere se validează acelea condițiuni căror corăspunde elementul de instrucțiune sau instructiv.

Iar — iubirea de comună, locul natal, iubirea de patrie, contemplarea frumseților din natură — îi escitează și nobilitează elevului sentimentul etic, altruistic și estetic, va să zică acest obiect încă contribue nu mai puțin decât celelalte la educațiunea — copiilor.

Adevărat studiu instructiv-educativ al școalei elementare este — istoria, căci ea desvoaltă armonic toate facultățile psihice ale elevului: memoria, judecata, sentimentele și voința.

Aici încă elevul are să petreacă cu atențiune — decurgerea, înșirarea faptelor și a evenimentelor spre a le putea reproduce cât de fidel, ceeace e primul lucru al inteligenței (instrucțiunea), iar după ce odată și-a însușit materia (auzită) prin caracterizarea persoanelor și epocelor istorice — se abstrag preceptele morale ca tot atâtea petricele de solidificare la baza culturii sale — morale.

Deci aici, elementul instructiv și educativ se validează deopotrivă mergând paralel.

La istoria naturală punem copiii să privească diferitele obiecte ale naturii, din mai multe puncte de vedere: animale, plante și minerale, făcându-i să vorbească despre ele.

În modul acesta li-se desvoaltă și mai intensiv facultatea intuitivă, li-se ascute judecata, și li-se întărește — memoria (moment instructiv), iar contemplarea frumseții, simetriei productelor naturale cum și folosul practic mare al acestor creațiuni dumnezeiești — urmăresc scop educativ prin nobilitarea sentimentului religios și estetic.

Tot cam așa stă lucrul și cu studiul fizicii.

Despre cântare știm, că ea nobilitează prin influința binefăcătoare ce o exerciază asupra sentimentelor.

Elementul instructiv aici deci e foarte disparent în preponderanță stând pe toată linia cel — educativ.

Ar mai rămâne să fac amintire despre dexteritățile practice, cari sunt: caligrafia, desemnul, gimnastica și lucrul de mână.

Dintre acestea caligrafia și desemnul, ca disciplinare școlară — afară de motivul practic, ce presupune instrucție — prin reproducerea chiară a trăsurilor, formelor și a deosebitelor figuri simetrice și decorative se contribuie în mod însemnat la cultivarea sentimentului estetic și moral întrucât îi deprinde pe copii și la punctualitate și acuratețe (moment educativ).

Astfel vine caracterizat și lucrul de mână.

Ce privește gimnastica, ea în primul loc țintește la dezvoltarea și întărirea corpului (educație fizică), dar indirect gimnastica contribuie și la trezvia și sănătatea sufletului, căci minte sănătoasă numai în corp sănătos există.

*

Și numai după aceasta scurtă relevare a școlii și însemnătății obiectelor de învățământ — ne putem da seamă în deajuns despre partea educativă și instructivă a — lor.

Am constatat adevărat, că elementul educativ și de instrucție asupra unor discipline școlare se răsfrânge în măsură mai mare, asupra altora în măsură mai mică.

Așa, am văzut, că elementul de educație se răsfrânge în toată puterea sa la religie și cântare, iar elementul de instrucție la matematică (aritmetică și geometrie).

Approape în o formă instruăm și educăm la învățământul istoriei (patriei și universale).

Procedează apoi elementul educativ, pe cel instructiv la limba maternă și e în preponderanță la dexteritățile practice, iar curată educație (fizică) ne oferă gimnastica.

Precedat este elementul educativ de cel instructiv și în prevalență la geografie și științele naturale.

Prin urmare, când la cutare obiect, în fond prevalează elementul educativ atunci — educăm, la din contră — instruăm, căci în orice lucru și afacere nu forma, ci esența, fondul decide.

Și deși efectul educativ și cel instructiv balansează — în materia de învățământ — binișor, totuși baza operațiunii noastre nu este decât educațiunea și instrucțiunea; trebuie însă să grijim bine, ca a doua să nu decurgă pe socoteala celei dintâiu ori întors, căci atunci procedura noastră devine unilaterală, și ca atare cu consecințe triste pentru școală, cum am semnalat la început.

Chiar pentru aceea, încă dela început, ca devisă pe frontispiciul templului nostru cultural să punem cuvintele marelui dascăl al Românilor: George Lazar, cari sunt:

„Grigiți, ca creșterea tineretului să ne dea deopotrivă oameni înțelepți, ca și buni“.

Ținându-ne strâns de cuvintele acestui providențial dascăl, vom putea împlini misiunea de adevărați dascăli — români!

Nr. 1026/1909.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de *agronom al „Asociațiunii“* se publică concurs în următoarele condițiuni:

I. Agronomul „Asociațiunii“ va avea să îndeplinească următoarele lucrări:

a) va avea să compună un program de activitate, în înțelesul statutelor și în marginile mijloacelor de cari dispune „Asociațiunea“ pentru îmbunătățirea situației economice a poporului românesc din patrie.

b) va trebui să țină în despărțăminte „Asociațiunii“ cursuri și prelegeri populare din toate ramurile agriculturii, stăruiind mai ales pentru o îndrumare practică în ale economiei raționale.

c) va iniția și înființa în comunele în cari ține prelegeri: însoțiri de tot felul, îndeosebi însoțiri de producțiune și valorizare, agenturi și biblioteci populare, împărțind totodată cărți între popor și ocazional adunând obiecte pentru „Muzeul Asociațiunii“.

d) va avea să scrie conferințe model și broșuri din domeniul agriculturii pentru biblioteca populară a „Asociațiunii“.

e) va ocupa și postul de econom al „Asociațiunii“.

II. Retribuția agronomului va fi:

a) salariu anual de Cor. 2000 plătit în rate lunare anticipative.

b) cu ocazia călătoriilor va primi o diurnă de Cor. 6 și cheltuețele de drum (în tren bilet de cl. II).

c) pentru broșurile cari le va publica în biblioteca populară a „Asociațiunii“ va primi, conform condițiilor stabilite, Cor. 49 de coală tipărită.

III. Ceice vor să concureze la acest post au să dovedească:

a) că sunt de naționalitate română, prin certificatul de botez.

b) că au terminat o școală de agronomie superioară sau medie și

c) că au făcut cel puțin un an de praxă.

Petițiile sunt a se înainta până la 1 noiembrie n. a. c. comitetului central al „Asociațiunii“ (Sibiu, Str. Morii Nr. 6).

IV. Agronomul se va angaja provizor cu începere dela 1 Ianuarie 1910.

Sibiu, din ședința comitetului central al „Asociațiunii“ pentru literatura română și cultura poporului român, ținută la 2 septembrie n. 1909.

Iosif Sterca Șuluțu,
prezident.

Oct. C. Tăslăuanu,
secretar.

Aviz!

Anuarul școlar, tipărit conform ordinului ministerial mai nou, acomodată și școalelor ajutoare din partea statului, conținând tipăriturile: *ziuar de primire, ziuar de frecvență și progres, ziuarul materialului propus, ziuarul vizitațiilor și evenimentelor, consemnarea manualelor întrebuințate, date statistice despre școlari, învățător și școală*, se află spre vânzare la **Librăria diecezană din Arad**. Prețul unui exemplar pentru o școală cu 80 elevi 4 cor., — dela 80—120 cu 5 cor., — dela 120—160 cu 6 cor.

CRONICA.

Societatea de lectură dela Seminarul diecezan ort. rom. din Arad. Despărțământul teologic s'a constituit pe anul școlar 1909/1910 în ședința ținută la 9/22 septembrie 1909, sub prezidiul P. G. Sale d-lui Roman R. Giorogariu director seminarial, protosincol, în modul următor: 1. Președinte: Avram Sedeanu prof. sem. 2. V.-Președinte: Demetriu Morariu teol. c. III. 3. Notar I: Ioan Cioara teol. c. III. 4. Notar II: Sol. Duma teol. c. I. 5. Cassar: Sava Seculin teol. c. II. 6. Controlor: Iuliu Hălmăgian teol. c. III. 7. Bibliotecar: Dimitrie Roșcău teol. c. II. 8. V.-Bibliotecar: Teodor Ciuhandu teol. c. I. 9. Econom: Liviu Dehelea teol. cursul II.

Membrii în comisia literară: 1. Virgil Bulz teol. c. III. 2. Sabin Ștefea teol. c. III. 3. Gheorghe Petrișor teol. c. II. 4. Aurel Buđiu teol. c. II. 5. Gheorghe Cosma teol. c. I. 6. Gheorghe Constantin teol. c. I.

Membrii în comisia revizoară: 1. Traian Barzu. 2. Corneliu Leucuția teolog curs. I. Secretar: Ioan Jurca teolog curs. II.

Iar în despărțământul pedagogic în următorul mod: Preș.: Avram Sedeanu prof. sem. V.-Președinte: George Olariu ped. c. IV. Notar I: Mihaiu Bocșa ped. c. IV. Notar II: Vasilie A. Drincu ped. c. III. Cassar: Petru Dulhaz ped. c. III. Controlor: Teodor Baloșiu ped. c. IV. Bibliotecar: Ioan A. Costan ped. c. IV. Arhivar: Emilian Cătană ped. c. III.

Membrii în comisia literară: Iosif Chișiu ped. c. IV., Eugen Spînanțiu ped. c. IV., Crăciun Lerințiu ped. c. III., Constantin Fărcașiu ped. c. III., Mihaiu Pleș ped. c. II., Teodor Selejan ped. c. I.

Membrii în comisia revizoară: Augustin Pop ped. c. IV., Ioan Petroviciu ped. c. III.

Membrii la comisia muzicală: Virgil Lugojanu ped. c. IV., Miron Herețiu ped. c. III., Valeriu Popoviciu ped. c. II., Nicolae Barbu ped. c. I. Secretar: Grigorie Ardelean ped. c. III.

Societatea de lectură „Andrei Șaguna” din Sibiu s'a constituit pe anul școlar 1909/10 în ședința ținută la 29 august (11 sept.) 1909 în următorul mod: 1. Președinte: Dr. N. Bălan prof. sem. 2. Vicepreședinte: Nicodim Cristea cleric c. III. 3. Notar I: Ioan Evuțianu cl. c. III. 4. Notar II: Ilie Pașină cl. c. I. 5. Cassar: Valeriu Judele cl. c. II. 6. Controlor: Vas. Sava cl. c. III. 7. Bibliotecar: George Comșia cl. c. II.

8. Vicebibliotecar: Iosif Pop cl. c. I. 9. Econom: Nic. Lazar cl. c. II.

Membri în comisiunea literară: 1. George Ciupe cl. c. III. 2. Iosif Drăgoiu cl. c. III. 3. Iosif Trifa cl. c. III. 4. Ioan Buda cl. c. II. 5. Victor Iacob cl. c. II. 6. Grigore Vermeșan cl. c. II. 7. Damaschin Ioanovicu cl. c. I. 8. Achil Barcian cl. c. I. 9. Vasile Stoicanea cleric c. I.

Aviz! Ceice voese să ia parte la Adunarea generală a învățătorilor și la sfințirea bisericii din Cacova, cel mult până mercuri la 23 septembrie (6 oct. nou), să se anunțe d-lui Ioan Opreatu, președintele comitetului parohial în Cacova; iar pentru participarea la banchet să se anunțe d-lui Simeon Popescu, contabil la banca „Plugarul” în Cacova (Kákova, Krassó-Szörény megye).

In atențiunea Domnilor Preoți-catiheti!

Cărți de religie aprobate: „Istorie biblice” (ilustrate) și „Micul catehism”, pentru școlile populare de Pr. D. Voniga.

Se pot procura dela „Librăria diecezană” (Arad), dela Librăria „Polatsek” (Temesvár) și la autor în Gyirok. — Rabat cuvenit.

Sfaturi economice.

Semne de îmbolnăvire la copiii mici. Câtă vreme micii copii sunt sănătoși, fața lor e plină și liniștită. Mișcările ce le fac în leagăn dovedesc și ele pace și vioiciune. Dar pe dată ce s'au îmbolnăvit, atât fața, cât și mișcările se schimbă dintr'odată. Dacă copilul țipă și sbiară cu gura căscată, strângând ochii, e semn de tuse măgărească. În ajunul de a eși cutare dinte, mânuțele se îndreaptă adese spre gură. Când cu strânsurile (colica) la stomac, copilul își trage picioarele spre foale și apoi le întinde, zăcând cu obrazul învăpăiat și sbierând scaldat în sudori.

Copilașii, care pătinesc de aprindere de plumăni sau alte boale grele, tac mulcom și fața lor pare a fi cuprinsă de jale dureroasă. Când cu aprinderea de plumăni, copilul zace liniștit pe spinare, ear la aprinderea de peliță coastelor zace în totdeauna pe lătura bolnavă și fiind ridicat, el se pleacă înspre lătura de pricină. Când cu aprinderea peliții foalei însă, copilul zace pe spinare cu picioarele ghemuite.

La boalele de gât (grumaz), cum este d. e. anghina sau difteria, copilul resuflă greu și pare a fi copleșit de temerea nădușelilor.

Un semn neîndoios de sănătate este, când sugătorul zace cu mânuțele ridicate în spre urechi. Cât ce a apucat să se îmbolnăvească, sugătorul lasă mânuțele se atârne în jos.

Cronică bibliografică.

Biblioteca pentru toți. De data aceasta se dă la iveală un *Curs practic de lucru manual*, alcătuit de învățătorul Fl. Ilioaș. Volumul acesta de aproape 180 de pagini, e însoțit de 162 bine reușite figuri explicative. Cu publicarea lui s'a adus un real serviciu școlii și populației în general. Cei ce predau și cei ce se ocupă cu lucru manual, vor găsi în cursul acesta o călăuză sigură în tot ceea ce privește descrierea tehnică a celor mai principale specialități ale lucrului

manual, cu indicarea uneltelor, materialelor și procedurilor celor mai raționale. Cititorul va mai găsi o mulțime de rețete practice referitoare la înălbitul, coloratul, lustruitul și alte operațiuni finale la cari sunt supuse materialele prime ca și obiectele, pentru obținerea unui aspect cât mai estetic. Expunerea e făcută cu o deosebită pricepere așa încât poate fi înțeleasă de oricine, chiar și de copiii din clasele primare. Prețul exemplarului e numai de 60 bani.

A apărut *Luceafărul* nr. 18 cu următorul sumar: D. Anghel și Șt. O. Iosif, Balada lui Bucur (poezie). I. Paul, Nevasta bețivului. T. Murășan, Șapte (poezie). V. Stoica, Gândul (după Hafis) (poezie). Z. Bărsan, Mărul, dramă în două acte. Stefan Braborescu, Cele două porumbițe (poezie). I. Agârbiceanu, Părintele Vart. Bogdan. V. Stoica, Și-o să pornesc (poezie). Oct. C. Tăslăuanu, Arta în România. Dări de seamă și Cronică. Poșta Redacției. Ilustrațiuni: Cula din Pojogeni-Gorj. Culă din Groșera-Gorj. Troiță din Prahova. Troiță din Valcea. Pianurile d-lui G. Lupu. Compoziție originală după ouă incondeiate aplicată la ceramică de d-șoara M. Panaitescu. Casa și poarta lui Mogoș, în comuna Ciauru-Gorj. Fațada casei lui Mogoș.

Albina pe septembrie, cu următorul cuprins: Partea științifică: Dr. Lux, Mucenicii științei (cu 2 ilustrațiuni: Blériot trecând pasul de Calais). Literatură: Sofia Nădejde, Toma Gădea. Legile țării: Artur Gorovei, Despre bunuri. Școala primară: I. Bănescu, Lucrările agricole din grădina școlară în luna Octomvrie. Monumentele isiorice: Picturiile dela Hurez (cu 2 ilustrațiuni: Raiul, Maica Domnului). Povestiri: Th. Corneliu, Prima zi de vânătoare. Din ziare și reviste: Între doi funcționari, Om cinstit, La tribunal. Diverse: I. D. Popescu, Scrisoare către Redacție. Cronică: D. Lemnar, Serbare în amintirea lui Eminescu. Prețurile cerealelor. Întâmplările săptămânii. Pr. C. Motașă, Vizita I. P. S. Mitropolit al Moldovei la Bistrița și Pângărați. Informațiuni. Cărți primite la Redacție. Poșta Redacției. Pagina glumeată: Stan Pățitul, La ce folosesc mustățile lungi, (cu 2 ilustrațiuni). Muzică: Sădirea pomilor, muzica de P. Ciorogariu, cuvinte de D. Teleor. Suplement: Buletinul activității sociale a preoților și învățătorilor nr. 58 dela 13 septembrie 1909.

Biserica Ortodoxă Română pe august cu următorul cuprins: Noul Iona. Persoana lui Iisus Hristos. Cuvântări însemnate din veacul trecut. Biserica și Statul. Patriarhatul lui Hrisostom. Petru Movilă. Legea Clerului mirean și regul. ei. Mama. Cronică Bisericească. Mișcarea în personalul clerical din țară. Publicațiune. Raport. Donațiuni. Înștiințare.

Date și documente cu privire la istoricul bisericeii gr.-or. române din Oradea-Mare, de Nicolae Firu. Se capătă la Oficiul parohial în Oradea-Mare Nagyvárad.

Pedagogia Experimentală cu sumarul: Permutarea învățătorilor ca pedeapsă (scrisoare adresată d-lor I. Ciocărlie și G. A. Antonescu) de N. Cosăcescu. — Desemnul în școala primară, de I. Ciocărlie. — Cărțile de citire, de G. A. Antonescu. — Noua programă a desemnului pentru învățământul primar în Franța, de Colnic. — Superioritatea exemplului în educațiune față de precepte și maxime, de Elena Th. Petrescu. — Presa pedagogică și didactică de A. — Cronică învățământului primar: Permutări și detașeri în București; Recensământul știutorilor de carte; Cooperativele școlare pentru procurarea cărților didactice,

de Colnic. — Informațiuni. — Poșta redacției și administrației.

A apărut *Carte de citire* pentru elevii și elevele clasei a III-a primară de Nicolae Sulică. Brassó, editura Ciurcu 1909.

Concurse.

Cu terminul de alegere **30 zile** dela prima publicare se escrie concurs pentru ocuparea postului învățătoresc din **Merag** pe lângă salariul în număr de 400 cor. și eventualul ajutor de stat. Doritorii de a ocupa acest post sunt poștiți a-și înainta petitul instruat conform normelor în vigoare Prea On. Domn Adrian P. Deseanu pprezbiter în Vaskóh și vor avea a se prezenta în cutareva duminică ori sârbătoare în sf-ta biserică din loc pentru a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Adrian P. Deseanu* protoprezbiter.

— □ —

1-3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoresți cantorale dela școala gr. or. română din **Sititelec** pprezbiteratul Tinca cu termin de alegere **30 zile** dela prima publicare pe lângă următoarea dotațiune: 1. În bani gata 600 coroane. 2. Ștoale cantorale 40 coroane.

Reflectanții la acest post recursele lor ajustate conform regulamentului și adresate comitetului parohial să le subștearnă protopopului Nicolae Rocsin în Micerechiu și să se prezenteze în biserică spre a-și arată desteritatea în cele rituale.

Dat în ședința comitetului parohial ținută la 5 sept. n. 1909 în Sititelec.

Lazar Tiț,
notar.

Vasilie Popoviciu,
președinte.

În conțelegere cu mine: *Nicolae Rocsin,* protopop inspector școlar.

— □ —

1-3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante din **Trăoaș** prin aceasta se publică concurs cu terminul de recurgere de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Venitele acestei parohii sunt: 1. Cvartir cu două odăi, cuină și grădină. 2. Folosința extravilanului de pe valea Zimbrului. 3. O sesiune de pământ la deal. 4. Dreptul de pădure și izlaz după pământul parohial. 5. Birul și stolele legale. 6. Întregirea dotațiuni din vistierea statului. Toate sarcinile publice după venitul parohial le va suportă alesul. Parohia este de **clasa III-a**.

Ceice doresc a ocupa această parohie se avizează, ca recursele lor ajustate conform regulamentului în vigoare și adresate comitetului parohial din Trăoaș să le trimită în timpul concursual oficiului ppresbiteral din Mariaradna, iar dânsii să se prezinte — pe lângă stricta observare a dispozițiunilor regulamentare în s-ta biserică din Trăoaș, spre a-și arată desteritatea în cele rituale.

Din ședința comitetului parohial din Trăoaș, ținută la 21 iunie, (4 iulie), 1909.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Procopiu Givulescu,* pprezbiter.

— □ —

2-3 gr.

Cu termin de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“ se escrie concurs pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala superioară din comuna **Apateu** pprezb. B. Ineului.

Emolumentele sunt: a) bani din cassa culturală 600 cor.; b) cvartir 2 chilii cuină și grădină de legume 800 m. □.; c) drept de pășunat pentru 2 vite; d) 3 stângeni de lemne pentru învățător și 3 pentru sala de învățământ; e) venitele cantorale uzitate (dela mort unde va fi poftit 1 cor., cu hora 2 cor., 1 cor. pentru liturghie pe bolnavi); f) conferință 20 cor.; g) scripturistica 10 cor.

Darea publică o va suportă alesul învățător. Întregirea salariului se va cere dela stat la timpul său.

Recurentii, cari pe lângă atestatele de lipsă vor alătura și atestat că știu conduce cor, vor fi preferiți.

Alesul va avea să instrueze și copiii dela școala de repetiție.

Recursele se vor înainta la oficiul protopopesc din Boroșineu, adresale com. parohial, iar recurenții se vor prezenta în careva duminică ori sârbătoare spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Apteu din ședința com. par. ținută la 29 aug., (11 sept. n.) 1909.

Atanasiu Popoviciu,
preș. com. par.

Petru Zoțiu,
not. com. paroh.

În conțelegere cu: *Ioan Georgia*, pprezb. insp. școlar.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătorești-cantorale din **Oci**, devenită în vacanță prin moartea fostului inv. P. Ilea, prin aceste se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficială „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: 1. În bani gata din cassa cult. dela Oci și Ocișor 600 cor. 2. Lemne de foc 14 m. □ prețuite în 64 cor. (jum. pentru învățător jum. pentru încălzitul salei de inv.) 3. Spese de conferință 16 cor. 4. Cvartir acomodat cu 2 chilii, cuină și cămară în edificiul școlar 5. Întregirea salariului la 1000 cor. și cvincvenalele conform art. de lege XXVII 1907 se vor cere dela stat cu învoierea autorit. școlare superioare la timpul său. Se observează că văduvei învățătoarese până la 1 sept. 1910 îi compete jumătate din salariul bănesc.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avizați ca recursurile lor ajustate conform §-ului 61 din Regul. și adresate com. par. din Oci, până la termenul sus-indicat să susțină la P. O. oficiu pprezb. în Hălmagiu (Nagyhalmagy), având a se prezenta recurenți în vre-o duminică ori sârb. în sf. biserică din Oci spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic, după ce alegându-l va avea să împlinească și cantoratul în și afară de biserică fără altă remunerație.

Din ședința comit. parohial din Oci dela 6/19 sept. 1909.

Ioan Giurgiu,
preot, preș. com. par.

Ioan Mizeș,
inv. not. adhoc

În conțelegere cu: *Cornel Lazar*, pprez. insp. școlar.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătorești dela școala ort. rom. din **Rontău** se escrie concurs cu termen de recurgere **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt următoarele: 1. În bani numărări dela fiecare casă câte 4 cor. (80 n-ri case) = 320 cor. 2. Pământ arător și fânaț 5 jug. 28 □ = 120 cor. 3. Dela fiecare număr de casă una măsură bucate à 3 cor. = 240 cor. 4. Venitele cantorale 30 cor. În total 710 cor. De lemne pentru încălzitul salei se va îngriji comuna bisericască. Alesul va avea să provadă cantoratul și se conducă școala de repetiție fără altă remunerație.

Pentru întregirea salariului la minimalul prescrip de lege și pentru eventualele cvincvenale se va cere ajutor dela stat.

Darea după pământ o va solvi învățătorul ales.

Recursele ajustate conform §-lui 61 din Reg. și adresate comitet. parohial de acolo. sunt a se înainta subserisului oficiu protopopesc în Oradea-mare cel puțin cu 3 zile înainte de expirarea termenului de concurgere, având recurenții a se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în sf. biserică de acolo spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Toma Păcală*, protopop.

—□— 2—3

Nr. 6070/1909.

Prin aceasta se publică concurs cu termen de **28 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“, pentru conferirea alor 2 eventual 3 stipendii din fundațiunea **Teodor Papp**.

Îndreptățiți la aceste stipendii sunt conform literelor fundamentale:

a) rudeniile fundatorului;
b) tineri români ortodocși din Giula;
c) în lipsa recurenților de sub a) și b), urmează îndreptățirea tinerilor ortodocși din întreaga dieceză a Aradului.

Concurenții au să-și înainteze cererile la adresa Consistorului român ort. din Arad, instruite cu următoarele documente originale ori în copii autenticate la vr'un notariat public regesc:

1. Extras din matricula botezaților, provăzut cu clauzula parohului local, că respectivul și de prezent aparține bisericii române gr. or.

2. Rudeniile, cari reflectează la stipendiu au să prezinte și *informațiune familiară* în toată regula.

3. Atestat de paupertate dela diregătoria politică competentă, cu *date pozitive* despre starea materială a părinților concurentului însuși.

Atestatul de paupertate se recere și dela rudeniile fundatorului, dacă reflectează la stipendiu.

4. Testimoniu de pe anul școlar 1908/9, iar universitarii — despre toate cursurile ascultate, respective documentul despre progresul făcut.

5. Certificat medical despre starea sanitară a concurentului.

6. Dacă concurentul a întrerupt studiile, are să dovedească prin act autentic: unde, în ce calitate a petrecut și ce parturare a avut?

7. Concurentul va avea să arate în petițiune specialitatea la care, și locul unde voiește să urmeze studiile, precum și aceea, dacă are ori nu, și alt stipendiu; dacă da, de unde și în ce sumă?

Petițiunile, cari nu vor întruni condițiunile de mai sus ale concursului ori ar intra după expirarea concursului, nu se vor lua în socotință.

Fiecare concurent are să comunice locul și posta ultimă, unde să i-se trimită rezoluțiunea Consistorului.

Arad, din ședința Consistorului ca senat școlar dela 3/16 sept. 1909.

Consistorul ort. rom. din Arad.

—□— 3—3

În conformitate cu ordinul Ven. Consistor Nr. 5315/1909 se escrie concurs pentru îndeplinirea postului de capelan temporal cu dreptul de succesiune pe lângă veteranul paroh Paul Felnean din **Sămbăteni** cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Venitele sunt: 1. Una sesiune de pământ cu competența de pășune. 2. Birul preoțesc 450 cor. 3. Ștolele legale, din cari venit alegândul capelan va beneficia jumătate, având a suportă și dările publice pe partea sa.

Alegândul capelan este îndatorat a catehiza în toate școalele confesionale din loc fără altă remunerațiune.

Parohia este de **clasa I**, deci dela recurenți se recere cvalificațiune pentru clasa primă.

Recurenții au să-și trimită recursele ajustate cu documentele de lipsă și adresate Com. paroh. din Sâmbăteni la Oficiul protopopesc din Arad, iar recurenții să se prezinte în vre-o duminică ori sârbătoare în sfânta biserică din Sâmbăteni spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și oratorie, pe lângă stricta observare a dispozițiilor §-ului 20 din Regulamentul pentru parohii.

Sâmbăteni, din ședința comitetului par. ținută în 30 aug. (12 sept.) 1909.

Petru Lupăș,
invăț. not. com. par.

Fabriciu Manoilă,
preot, președ. com. par.

În conțelegere cu: *Vasilie Beleş,* protopop.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante de **clasa II-a** din **Câmpanii-de-jos, de-sus și Șighiștel**, se escrie concurs cu termen de alegere **30 de zile** dela prima publicare în foaia oficială, pe lângă următoarele beneficii: 1. Pământ parohial de $3\frac{1}{2}$ jughere catastrale situat în Câmpanii de jos, de sus și Șighiștel. 2. Dela 170 n-ri de case câte o jumătate măsură cucuruz, care se poate rescumpără câte cu 1 coroană. 3. Ștolele uzuete. 4. Întregirea dela stat. Alesul va fi îndatorat a provedea catehizația elevilor gr. or. dela școalele din loc fără a pretinde remunerație specială. Alesul se va îngriji de locuință pe spesele proprii și va solvi toate dările după pământul beneficiat.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți a-și înaintă petitul instruat conform regulamentului în vigoare M. O D. Adrian P. Deseanu, protoprezbiter în Vaskóh, și vor avea a se prezentă în cutareva duminică ori sârbătoare în sf. biserică din Câmpanii pentru a-și arăta desteritatea în cele rituale și oratorie.

Din ședința comitetului parohial ținută în Câmpanii la 9/22 august 1909.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Adrian P. Deseanu* protoprezbiter.

Pe baza încuviințării Ven. Consistor de sub Nr. 2231/224 B. 1909, prin aceasta se publică concurs, pentru îndeplinirea parohiei de **clasa II-a Lorău**, protoprezbiteratul Peștesului, cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumente: 1. Un intravilan de 2 jughere, în preț de 20 cor., țințirimul 10 cor. 2. Câte o vică de cucuruz sfărmat dela fiecare din cele 150 numere de case; total 150 vici, din care se va plăti cantorului 20 vici. 3. Ștolele uzuete, după calcul mediu, 80 cor. 4. Întregirea dela stat, după cum se va staveri. 5. De locuință se va îngriji viitorul preot. Dările le solvește alesul. Catehizările din școlile de pe teritoriu parohiei alesul e obligat a le face, fără remunerațiune.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți a-și înaintă petițiile ajustate regulamentar, și adresate comitetului parohial din Lorău, Prea On. Oficiu ppsesc în M.-Telegd, având dâșii cu observarea §-lui 20 din Regulamentul pentru parohii, a se prezentă în sfânta biserică din Lorău, pentru a-și arăta desteritatea în cant, tipic și oratorie.

Ștefan Domocoș,
preș. com. par.

George Groza,
not. com. par.

În conțelegere cu: *Alexandru Munteanu* protoprezbiter.

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din **Tilecuș** protoprezbiteratul Peștesului prin aceasta se publică concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare.

Emolumentele: 1. Bani gata 480 cor. 2. Pământul inv. 10 jugh. în preț de 120 cor. 3. Ștolele cantonale uzuete: dela înmormântari mari 1 cor., dela mici 40 fil., dela cununie 1 cor., liturghie privată 1 cor. Întregirea sperativă dela stat conform legii în vigoare.

Doritorii de a ocupa acest post, sunt poftiți a-și înaintă documentele ajustate legal, și adresate Comitetului parohial din Tilecuș, Prea On. oficiu protopopesc în M.-Telegd, având în termenul concursual a se prezentă în cutare duminică ori sârbătoare în sfânta biserică din Tilecuș, pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Vasilie Chirilă,
preș. com. par.

Crăciun Ardelean,
not. comit. par.

În conțelegere cu: *Alexandru Munteanu,* protopop inspector școlar

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din **Bucea**, protoprezbiteratul Peștes, prin aceasta să publică concurs, cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumente: 1. Salar în bani 400 cor. 2. Lemne trebuincioase pentru învățător și sala de învățământ, în cantitate de 4 stângeni. 3. Locuință liberă constătoare din una chilie și cuină. 4. Folosirea grădinei școlare cam de 300 □ st. pătrați. 5. Întregirea sperativă dela stat până la suma preserisă de lege.

Doritorii de a ocupa acest post, sunt poftiți ca recursele lor, ajustate regulamentar, să le înainteze — adresate com. parohial din Bucea — P. On. Oficiu ppsesc în M.-Telegd, având dâșii în termenul concursual a se prezentă în cutare duminică ori sârbătoare, în sfânta biserică din Bucea, pentru a-și dovedi aptitudinile în cant și tipic.

Pentru comitetul parohial:

Vasilie Bulzan,
adm. par. președinte.

În conțelegere cu: *Alexandru Munteanu,* protopop inspector școlar

—□—

3—3

Prin aceasta să publică concurs pentru îndeplinirea postului învățătoresc din **Bratca**, protoprezbiteratul Peștesului, cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“, pe lângă următoarele emolumente și condițiuni: 1. Locuință corespunzătoare și grădină de legume 160 □ în schimbul acestora 120 cor., care schimbare alesul va fi obligat în orice timp a primi. 2. Salar în bani 570 coroane. 3. Pentru lemne 30 cor. și alte 30 coroane, pentru încălzitul salei de învățământ. 4. Diferența între minimalul pretins de lege precum și cvinvenalele se vor cere dela guvern. Alesul învățător va avea să împlinescă toate funcțiunile cantonale cu deosebire să instrueze și conducă corul bis. fără a așteptă remunerațiune, decât ștolele îndatinate și anume: dela morți mari 3 cor., mici 80 fil., feștanii 40 respective 80 fil., cununii 40 fil. Vor fi preferiți învățătorii, a căror referințe familiare, vor permite, ca postul al II-lea inv. (a cărui înființare este în curgere se va putea îndeplini printr'un membru din familia respectivă (asemenea vor fi preferiți recurenții, cari vor produce atestat despre desteritatea în conducerea corului vocal, ba comitetul, la caz de lipsă, pe recurenții, cari nu vor putea dovedi această desteritate, nici nu-i va candidă.

Doritorii de-a ocupa acest post sunt poftiți să-și înainteze petițiile lor cu documentele ajustate legal și adresate comitetului parohial din Bratca, — Prea On. oficiu pprezbiteral în M.-Telegd, având dânsii a se prezentă în vre-o duminică ori sârbătoare — în termenul concursual — în sfânta biserică din Bratca, pentru a-și dovedi desteritatea în cant și tipic.

Ștefan Domocoș,
președ. com. par.

Ioan Popoviciu,
notar adhoc.

În conțelegere cu: *Alexandru Munteanu*, protopop
inspector școlar

—□—

3—3

Pentru ocuparea postului învățătoresc cantoral din comuna **Criștior** (la școala de sus) devenit vacant prin trecerea în penziune a învățătorului Nicolau Chiș, se publică concurs cu termenul de alegere **30 zile** dela prima publicare cu următorul salariu: 1. Bani gata reparticiați pe credincioșii aparținători la aceasta școală 600 cor. 2. Locuință stătătoare din 1 chilie, 1 culină și 1 cămară. 3. Pentru conferință când va lua parte 0 cor. Doritorii de a ocupa acest post sunt obligați a instrui și deprinde pruncii de școală în cântare, a conduce și deplini cantoratul în toată duminica și sârbătoarea la s. biserică, tot așa și la funcțiunile veninde în parohie pe lângă ștola îndatinată.

Întregirea salariului și a cvincvenalului prescriș și poftit de lege, comuna neputându-le acoperi dela sine rămân să se ceară dela stat conform hotărârilor va lua și aduce măritul congres.

Doritorii de a ocupa acest post au să-și trimită recursul ajustat cu documentele de lipsă, adresat comitetului parohial din Criștior, până la 18 sept. (1 octom.) a. c., P. On. Domn Adrian P. Deseanu protoprezbiter în Vaskóh, (Comitatul Bihor), și până la acest termen a se prezentă în s. biserică de aici spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Dat în Criștior din ședința comitetului parohial ținută la 6/19. august 1909. *Comitetul parohial*

În conțelegere cu: *Adrian P. Deseanu* protopopprezbiter.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea vacantului post învățătoresc din comuna **Săud** să escrie concurs cu termen de alegere **30 zile** dela prima publicare în foaia oficială pe lângă următoarele emolumente: 1. Bani gata 300 cor., 10 metri de lemne de foc, locuință și grădină școlară.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți a-și înaintă petițiunea instruită după normele în vigoare subscrisului protoprezbiter în Vaskóh, având a se prezentă în sfânta biserică pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Săud, 13/26 august 1909.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Adrian P. Deseanu* protoprezbiter.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din comuna **Poenii superiori** se deschide concurs cu termen de alegere **30 zile** dela prima publicare în foaia oficială.

Beneficiul: 1. În bani gata 208 cor. 2. În naturalii: a) 10 cubule grâu 120 cor.; b) 3 vici fasolie 10 cor.; c) 8 □ stângeni lemne din cari se va încălzi și sala de învățământ 128 cor.; d) 120 porțiuni de fân 72 cor.; e) 120 fuioare 36 cor.; f) 4 holde pășune 48 cor., locuință cu 2 chilii și grădină de legume. Suma beneficiului 622 cor., și eventuala întregire dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți a-și înaintă petițiunea instruită conform regulamentelor în

vigoare P. O. D. Adrian P. Deseanu protoprezbiter în Vaskóh, iar până la alegere se vor prezentă în sfta biserică din Poenii superiori pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Din ședința comitetului parohial ținută în Poenii de sus la 18/31 august 1909.

Teodor Pirtea,
preș. com. par.

În conțelegere cu: *Adrian P. Deseanu*, ppbiter.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc din **Câmpanii-de-jos, Câmpanii-de-sus**, se publică concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare a acestuia.

Emolumentele sunt: În bani gata 600 coroane și venite cantorale circa 30 cor. Pentru întregire de salariu la suma legală se va recurge la stat.

Petițele instruite conform legilor și adresate comitetului parohial din Câmpanii să se substearnă oficalui protoprezbiteral din Vașcău, având reflectanții a se prezentă în cutare duminică ori sârbătoare în sfânta biserică din Câmpanii.

Comitetul parohial.

Cu consenzul meu: *Adrian P. Deseanu*, protoprezbiter.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc din **Cărpineți** se escrie concurs cu termen de alegere **30 zile** dela prima publicare în foaia oficială pe lângă următoarele emolumente: 1. În număr 600 cor. 2. Ștote cantorale 10 cor. și 3. Lemne de foc pentru încălzitul salei de învățământ.

Doritorii de a ocupa acest post vor avea să-și înainteze petițiunea instruită după normele în vigoare în termenul concursual P. O. D. Adrian P. Deseanu protoprezbiter în Vaskóh, iar până atunci să se prezenteze ocazional în sfta biserică pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Adrian P. Deseanu*, protoprezbiter.

—□—

3—3

Prin penzionarea învăț. A. Coste devenind vacant postul de învăț. dela școala sup. (cl. III—VI) conf. ortodoxă română din **Cenadul-ung.** escriem concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt următoarele: a) Salariu fundamental 1000 cor. și cvincvenalele prescrișe de lege; b) Relut de lemne, 1 vagon din care învățătorul e obligat a încălzi și sala de învățământ; c) Cărtir liber cu 2 odăi, culină, cămară, grădină și celelalte aparținătoare; d) Pentru conferință 36 cor.; e) Scripturistici 10 cor.; f) Pentru curățirea odăilor învăț. 12 cor.; g) Dela înmormântări, părăstase și cununii, unde va fi poftit — ștotele uzuale.

Alegândul învăț. va avea a instrui pe elevii în cântările bis. și a conduce strana dreaptă, a ținea școala de repetițe cu elevii fără altă remunerațiune.

Recursele ajustate conform dispozițiunilor regulamentare adresate comitetului paroh. din Cenadul-ung. se vor înaintă la oficalul protoprezb. din Arad cel mult până la 7/20 octom. a. c., având recurenții a se prezentă până la acest termen în s-ta biserică din Cenadul-ung. în vre-o duminică ori sârbătoare spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Cenadul-ung. din ședința comit. paroh. ținută la 16/29 august 1909.

Ioan Pinteai,
președinte.

Ioșif Luțai,
not. adhoc.

În conțelegere cu: *Vasilie Beleş*, pprezb. insp. școlar.

—□—

3—3